טו אם להתיר ציצית מבגד לבגד, ודין נקרע הטלית. ובו ו' סעיפים:

א א מותר להתיר ציציות מטלית זה (א) ולתנם (ל) [א] (ב) בטלית אחר, אבל שלא להניחם (ג) [ב] (ג) בבגד אחר, לא. הגה: ודוקא בטלית של (ג) (ד) בר חיובא, אבל מותר להתיר הציצית מטלית של מתים (מרדכי שבת פ"ב סי' ערב) ותוספות פרק במה מדליקין דף כ"ב (ע"א ד"ה רב): **ב** (ה) ב אינו יכול לקח הכנף כמו שהוא (ו) עם הציציות ולתפרו (ז) בבגד אחר, משום ד'על כנפי בגדיהם' בעינן, וכנף זה לא היה מבגד זה בשעת עשיה: **ג** * ג טלית מציצת כהלכתה שחלקוה לשתים (ח) ובכל חלק יש בו שיעור להתעטף, ונשאר לכל אחת מהם ציצית אחת או שתים, (ט) אין בו משום תעשה (ד) [ד] ולא מן העשוי: **ד** ד נקרע הטלית

באר הגולה: א מנחות מ"א (ע"ב) ושבת כ"ב (ע"א) וכשמואל. ב [תנחומא] [מנחות מ"א] (ע"א ורש"י שם ד"ה ממקום). ג תשובת הרשב"א (ח"א סי' ריז). ד מנחות מ"א (ע"א) וכרבי מאיר.

באר היטב

א (א) **בטלית אחר.** אפלו מטלית חדש, וכל שכן מטלית ישן שמתר להתיר ולתנם בטלית חדש. ודוקא כשכל החוטין שלמים, עין לעיל סימן י"ב סעיף קטן ב', ועין מה שכתב היד אהרן: (ג) **בבגד אחר לא.** כי אז יש אסור, שמבזה טלית של מצוה בחנם. ואם רוצה לעשות בו ציצית יותר יפים מתר לטלן, לבוש. והוא הדין אם נפסקו, אף על פי שכשרים על פי הדין רשאי להתירן ולעשות בהם שלמים, מגן אברהם (סק"ב). ואם רוצה לעשות מהטלית בגד שלא יהיה לו ארבע כנפות, מתר לטלן. ולאחר שהתיר הציצית מתר להשתמש בטלית לאיזה תשמיש שירצה, ובלבד שלא יהא תשמיש מגנה. עין לקמן סימן כ' סעיף קטן ד', ועין עולת תמיד (סק"ב): (ג) **בר חיובא.** אפלו אינו חיב אלא מדרבנן. עין עולת תמיד סעיף קטן ג' שדבריו מגמגמין: **ג** (ד) **ולא מן העשוי.** דהציצית שנשארו אין שום פסול עליהם, אם כן רשאי לעשות שתי ציצית על כנפות מחדשים. או אם ירצה יצרף לאותו החצי חתיכה

שערי תשובה

א [א] **בטלית אחר.** עין באר היטב, וכן כתב בברכי יוסף (סק"א) בשם תשובת גדולים דאפלו מחדש לחדש מתר, עין שם: [ב] **בבגד אחר.** עין באר היטב. וכתב בברכי יוסף (סק"ב) בשם תשובת מהר"י (מולכין) [מולכו] ומהר"ם בן חביב כתב יד, מי שנפסק בטליתו שתים או שלש ציצית וצריך לעשות אחרים, מכל מקום אם נשאר כשר אפלו אחד אין להתירו מהטלית להשליכו, שגם בזה יש משום בזוי מצוה. אך אם רוצה לעשות ציצית נאות יותר, או שגם הראשונים נאים אלא שבלו קצת ואינם חזקים כל כך, מתר להתירם לעשותם חדשים, עין שם. וכתב בספר בית יהודה (סי' כה) שמתר להתיר כריכות הציצית, אף שהם מכונים בגימטריא לשם הוי"ה אין בזה בית מחוש: **ג** [ד] **ולא מן העשוי.** עין באר

משנה ברורה

ציצית. אבל שתפין ויש בו ציצית ואחד מקפיד על חברו שלא ילך בו, אפלו יש בו כדי חלקה ובכל חלק שעור טלית, אפלו הכי אם לובשו בגזלה ומברך עליו עובר ב'לא תשא', כי חלק האחד שבו שתי ציצית אינן שלו, וכל שכן אם אין בו עדין ציצית [פרי מגדים (מש"ז סוסק"ז)]. ולפי זה בטלית שנשאר להיורש מאביו, ושארי אחיו מקפידין עליו, יש לזהר שלא לברך עליו עד שיתפשרו ביניהם:

באור הלכה

קטן כ"ו במגן אברהם, ואם כן הכי נמי בעניננו, כיון שנתערב בלבישתו אסור גזל תו הוי מצות ציצית שלו בא בעברה, ואינו יוצא בה ידי המצוה:

ג * **טלית מציצת כהלכתה שחלקוה וכו'. ואם היתה מתחלה גדולה מאד עד שאי אפשר ללבש כך, אפשר דמיפסל הציצית אף לאחר שחלק הבגד לשתים,** משום תעשה ולא מן העשוי, **לדעת הפוטרים אותה מתחלה קדם שנתחלקה,** עין לעיל בסימן י' סעיף ו' (במשנ"ב ס"ק טז). כן כתב

א (א) **ולתנם וכו'.** אפלו (א) מטלית חדש לטלית חדש, וכל שכן מטלית ישן שמתר להתיר ולתנם בטלית חדש שרוצה ללבשו ולקים בו המצוה. גם אפלו (ב) מטלית גדול לטלית קטן, שטלית גדול וטלית קטן שוים. אבל אין להתיר ציצית מטלית של גדול ולתנם (ג) בטלית של קטן, דחיובו רק מדרבנן. ובפרי מגדים (א"א סק"ב) נסתפק אם מתר [להתיר] ציצית מטלית של צמר לתנם בטלית של שאר מינים, להפוסקים לעיל בסימן ט' סעיף א' דשאר מינים הוא רק מדרבנן. והארצות החיים (לב הארץ ס"א) מקל בזה: (ב) **בטלית אחר.** עין בפרי מגדים (מש"ז סק"ב) שכתב דאם מצויים לו ציצית אחרים להשיג נכון להחמיר שלא להתיר ציציותיו, אם לא באפן המבאר בסעיף קטן ג': (ג) **בבגד אחר לא.** כי יש אסור שמבזה טלית של מצוה בחנם, (ה) אם לא שנתבלה הטלית אז מתר להתיר ציציותיו בכל גוני, או (ו) שרוצה למכרו לנכרי, או (ז) לעשות מהטלית בגד שלא יהיה ארבע כנפות, מתר לטלן. אבל אם רוצה למכר הטלית לישראל אסור לקח ציציותיו, (ח) אף שישראל השני יוכל להטיל ציצית בעצמו, אפלו הכי אסור. ומתר להסיר הציצית ולתת תחתיהם (ט) יותר נאים משום הדור מצוה, או (י) כשהם ישנים ומסירם כדי לחדשם, או (יא) כשנפסק חוט אחד ולא נשאר בו אלא כדי עניבה, אף על פי שעדין הציצית כשר אף על פי כן מתר להסיר ולתת תחתיה שלמה. ודע עוד דבמקום שהציצית הם שלמים וראויים להנתן לבגד אחר [לאפוקי (יב) אם הם רק כדי עניבה], יש (יג) מן האחרונים שכתבו דיזהר להתיר הקשרים והכריכות שלהם ולא להפסיקן ולקרע אותן, כדי שלא יכלה אותן, וכבר אמרו חז"ל (יבמות יא:) לא ישפך אדם מי בורו ואחרים צריכין להם. והחיי אדם (כלל יא סל"ב) כתב, במקום שקשה בעיניו הטרחה להתיר, מתר לנתקם ואין בזה משום בל תשחית כיון שאין עושה דרך השחתה, עין שם: (ד) **בר חיובא.** אפלו (יד)(*) אינו חיב רק מדרבנן: **ב** (ה) **אינו יכול.** עין במגן אברהם סעיף קטן ג', ומוכח מדבריו דדוקא כנף שאין בו שעור להתעטף. ואף דאסרו בגמרא (מא.) אפלו אם הוא מחזיק אמה על אמה, גם זה עדין אין בו שעור עטוף לדידה, אבל אם היה בהחתיכה שעור שיהיה בו כדי להתעטף, א) מתר לצרף אותו לבגד אחר אפלו עם ציציותיו. אבל הט"ז בסעיף קטן ג' פליג על זה ואוסר, (יד) וכן משמע בלבוש (ס"ג) ודרך החיים (דין אם להתיר ציצית וכו' ס"ב): (ו) **עם הציציות.** אבל בלא הציצית מתר לחברו (טו) אם הוא מחזיק על כל פנים שלש אצבעות על שלש, ואחר כך יטיל בו ציצית, ומכל שאר הבגד אין צריך להתיר כלל. (טז) ודוקא אם קדם שנתחבר לה הכנף היה גם כן בת חיובא כגון שלא נקרע ממנה הכנף בעגול, אבל אם נקרע ממנה בעגול ונעשית בת שלש ונפטרה מציצית, צריך להתיר כל הציצית ולהטילם מחדש אחר שנעשית בת ארבע, דאי לאו הכי הוי תעשה ולא מן העשוי: (ז) **בבגד אחר.** אבל אם ירצה לחבר הכנף להבגד שנקרע ממנו, אפלו אם נקרע לגמרי ולא נשתיר כל שהוא בחבור, אין צריך להתיר ממנו הציצית ולא מפסלא משום תעשה ולא מן העשוי, כיון דתחלת עשיתו בבגד זה היה בכשרות. וכל זה אם לא נעשית הבגד בת שלש בעת הקריעה וכנ"ל בסעיף קטן ו', וגם דוקא אם הכנף מחזיק על כל פנים שלש על שלש וכבסמוך סעיף ד'. כל זה הוא לדעת השלחן ערוך והמגן אברהם בסעיף קטן ג', אבל הט"ז בסעיף קטן ג' פוסק שאין נפקא מינה בין אם הצרוף לבגד אחר או זה גופא, הכל הוא בכלל תעשה ולא מן העשוי. ויש להחמיר, וכן פסק בדרך החיים (שם): **ג** (ח) **ובכל חלק וכו'.** אבל אם אין בכל חלק כדי להתעטף, כמו שהוא שכיח בטליתות קטנים שלנו שכשנתחלק לשתים אין בהם שעור עטוף, נתבטל מהם תכף המצות ציצית, (יז) ואם ירצה אחר כך לחזר ולחבר חלק אחד לחברו או לשאר חתיכה, צריך להתיר מתחלה כל הציציות. ואם חלק אחד יש בו שעור עטוף ואחד אין בו, אין צריך להתיר רק (יח) מהחלק שאין בו, ואחר כך יטיל בו מחדש אחר שיתחברו החלקים יחדו: (ט) **אין בו וכו'.** דהציצית שנשארו אין שם פסול עליהם, כיון דיש בהן כדי שעור עטוף, על כן אם ירצה יכול לצרף לאותו החצי חתיכה

(*) במשנ"ב מופיע פעמים ציון לשער הציון ס"ק י"ד (כאן ובס"ק ה) ולשער הציון ס"ק ד' אין ציון במשנ"ב, וכנראה שס"ק ד' בשער הציון שייך לציון י"ד זה, שמקור דין זה הוא מהעולת תמיד (סק"ג).

שער הציון

א (א) ב"ח (ס"א): (ב) ארצות החיים (לב הארץ ס"א) בשם שו"ת בית יהודא (יו"ד סי' כט): (ג) ארצות החיים (שם): (ד) עולת תמיד: (ה) ארצות החיים (שם): (ו) בסימן כ' במשנה ברורה (סק"ח): (ז) מגן אברהם (סק"ב): (ח) ארצות החיים (המאיר לארץ סק"ח): (ט) לבוש וט"ז (סק"ב): (י) ארצות החיים (לב הארץ ס"א): (יא) מגן אברהם (סק"ב): (יב) פרי מגדים (מש"ז סק"ב): (יג) עולת תמיד (סק"ב) ואליה רבה (סק"א): **ב** (יד) וכן פסק בארצות החיים (לב הארץ ס"ג): (טו) מלקמן ס"ד: (טז) דרך החיים (דין אם להתיר הציצית וכו' ס"ב): **ג** (יז) דרך החיים (שם) וארצות החיים (שם): (יח) דרך החיים (שם) וסבירא ליה כהט"ז שכתבתי באות הקדם (משנ"ב סק"ז), אבל להמגן אברהם שם אין צריך להתיר כלל:

ליקוטי דברי הרב: א] וכ"כ בשו"ע הרב (ס"ז).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת צִיצִית סִימָן טו

ה הָרא״ש (בתשובות כלל ב סי׳ יא). ו שָׁם (בהלי׳ ציצית סי׳ יא). ז רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יט ח״ג). ח נִמּוּקֵי יוֹסֵף (יב. ד״ה טלית) וְכֵן נוֹטִין דִּבְרֵי רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת צִיצִית (הי״ח). ט בֵּית יוֹסֵף (ד״ה והיכא).

(י) **תּוֹךְ שָׁלֹשׁ אֲצְבָעוֹת סָמוּךְ לְשָׂפַת הַבֶּגֶד אֵינוֹ רַשַּׁאי לְתָפְרוֹ, וּפָרַשׁ רַשַּׁ״י** (מנחות מא. ד״ה יפסול וד״ה לפ יפסול) **דְּחִיישִׁינַן שֶׁמִּשְׁתַּיֵּר מִחוּט הַתְּפִירָה וְנִיגְּחוּ וְיוֹסִיף עָלָיו שִׁבְעָה חוּטִין לְשֵׁם צִיצִית. * ה וּלְטַעַם זֶה, אֲפִלּוּ נִקְרַע כָּל שֶׁהוּא לֹא יִתְפֹּר. וּלְפִי זֶה, טַלִּית שֶׁל צֶמֶר שֶׁנִּקְרַע תּוֹךְ שָׁלֹשׁ מֻתָּר לִתְפֹּר, הָאִידָּנָא דְּאֵין דַּרְכָּן לִתְפֹּר** (ה) **(יא) * בְּחוּטֵי צֶמֶר. ו וְרַב עַמְרָם פֵּרֵשׁ דְּטַעֲמָא (יב) מִשּׁוּם דְּנִקְרַע תּוֹךְ שָׁלֹשׁ לַיִת בֵּיהּ תּוֹרַת בֶּגֶד וּכְמַאן דְּלַיְתֵיהּ דָּמֵי, וְאַף עַל גַּב דְּתָפְרוֹ, כְּמַאן דְּפָסִיק חָשׁוּב, (ו) (יג) וְאִי עָבַד בֵּיהּ צִיצִית לֹא פְּטָרָה לְטַלִּית. ז וּלְפָרוּשׁ זֶה אִם נִקְרַע וְנִשְׁתַּיֵּר (יד) כָּל שֶׁהוּא, * כָּשֵׁר. (טו) ח וְיֵשׁ אוֹמְרִים דִּלְרַב עַמְרָם לֹא נִפְסַל אֶלָּא צִיצִית שֶׁהָיָה בּוֹ בְּעֵת שֶׁתָּפְרוֹ, אֲבָל אִם אַחַר שֶׁתָּפְרוֹ הִטִּיל בּוֹ צִיצִיּוֹת, כָּשֵׁר. וְיֵרֵא שָׁמַיִם (טז) יֵצֵא אֶת כֻּלָּם (יז) הֵיכָא דְּאָפְשָׁר: ה ט אִם נִקְרַע (יח) מְנֻקָּב שֶׁהַצִּיצִית תְּלוּיִ בּוֹ (ו) וּלְמַטָּה, אִם קָדַם הַטַּלִּית צִיצִית לְהֶקָּרַע, שֶׁאוֹתוֹ צִיצִית הָיָה שָׁם בִּשְׁעַת הַקָּרַע, כָּשֵׁר. * וְאִם נִקְרַע וְנִשְׁתַּיֵּר מִמֶּנּוּ כָּל שֶׁהוּא וּתְפָרוֹ וְאַחַר**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַיְטֵב. וּבְרַבֵּי יוֹסֵף (סק״ו) הֵבִיא מִשּׁוּ״ת נָחָפָּה בְּכַפָּךְ (סי׳ א) שֶׁכָּתַב דִּבְכֹהֲאי גַּוְנָא שֶׁיִּתִּיר הַשֵּׁנִי צִיצִית שֶׁבְּחֵלֶק הָאַחַר וְיִתְפָּרְנוּ עִם הַחֵלֶק הַשֵּׁנִי וְאַחַר כָּךְ יַעֲשֶׂה שְׁנֵי צִיצִית חֲדָשׁוֹת, גַּם

בְּחֵלֶק הַשֵּׁנִי דְּהָוֵי כְּמוֹ בֶּגֶד אַחֵר חָדָשׁ, ט״ז (סק״ג). וּבְ״ח (ס״ב) אוֹסֵר שֶׁיִּצְרֹךְ בֶּגֶד אַחֵר אֲפִלּוּ חָדָשׁ לְאוֹתוֹ חֲצִי חוּט שֶׁיַּעֲשֶׂה הַשֵּׁנִי צִיצִית עַל צַד אַחֵר מֵאוֹתוֹ חֲצִי חוּט שֶׁיִּתְּפָרֵנוּ, דְּהַיְינוּ בִּמְקוֹם הַחֻתְכָה שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ מִמֶּנּוּ. וְט״ז (שם) חוֹלֵק עָלָיו, עַיֵּן שָׁם. וּבְסִפְרוֹ פְּרִי הָאָרֶץ (סי׳ ב) מֵתִיר אֲפִלּוּ לְחַזֵּר וּלְתָפְרָם כְּמוֹ שֶׁהָיְתָה בְּתְחִלָּה וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּיָד אַהֲרֹן (הגב״י): ד (ה) **בְּחוּטֵי צֶמֶר.** אֲבָל מִשְּׁאָר מִינִים, וְהַכֹּל יוֹדְעִין שֶׁשְּׁאָר מִינִין אֵין פּוֹטְרִין בְּצֶמֶר, אִם כֵּן הוּא דַּעַת הָרא״ש (סי׳ יא). וְהֵישׁ מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ו): (ו) **וְאִי עָבַד בֵּיהּ צִיצִית.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ חֲדָשִׁים לְאַחַר שֶׁתָּפַר לֹא פְּטָרָה לַטַּלִּית, דִּכְמַאן דְּפָסִיק חָשִׁיב, כֵּן הוּא דַּעַת הָרא״ש (סי׳ יא). וְהֵישׁ אוֹמְרִים דִּסְבִירָא לְהוּ דְּאִלּוּ אֵלָּא צִיצִית שֶׁהָיָה בּוֹ בְּעֵת שֶׁתָּפְרוֹ וְכוּ׳, הוּא דַּעַת נְמוּקֵי יוֹסֵף (יב. ד״ה טלית). וְט״ז (סק״ד) חוֹלֵק עַל הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה נקרעה) וְכָתַב שֶׁאֵינוֹ כֵּן דַּעַת הָרא״ש, וְכַלֵּי עַלְמָא מוֹדוּ בָּזֶה אִם שְׁתָּפַר הַשֵּׁנִי בּוֹ צִיצִית דְּכָשֵׁר, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן כָּתַב בְּשִׁיּוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ה): ה (ז) **וּלְמַטָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְלֹא נִשְׁאַר אֲגַדְּל:

בַּאֵר הַיטֵב

מִבֶּגֶד אַחֵר וְלַעֲשׂוֹת צִיצִית בּוֹ. אֲבָל לֹא יִצְרֹךְ הַחֵלֶק הַשֵּׁנִי הַנֶּחְתָּךְ מִמֶּנּוּ לַחֵלֶק הָרִאשׁוֹן וְתִהְיֶה כְּבָרִאשׁוֹנָה, מִשּׁוּם דְּהַצִּיצִית שֶׁהָיָה בְּחֵלֶק הַשֵּׁנִי הַנֶּחְתָּךְ נִתְבַּטְּלוּ וְהָוֵי תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי, אֶלָּא צָרִיךְ לְהַתִּיר הַצִּיצִית מֵחֵלֶק הַשֵּׁנִי וְיִתְפֹּר וְאַחַר כָּךְ יַעֲשֶׂה צִיצִית מְחֻדָּשׁ

בֵּאוּר הַלָּכָה

הַפְּרֵי מְגַדִּים (א״א סק״ד), וְעַיֵּן בְּאֵרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ג):

ד * **וּלְטַעַם זֶה אֲפִלּוּ נִקְרַע כָּל שֶׁהוּא וְכוּ׳. וְדִוְקָא אִם נִקְרַע לְמַעְלָה מִמְּלֹא קֶשֶׁר אֲגוּדָל,** וּכְמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּסָעִיף ו׳:

* **בְּחוּטֵי צֶמֶר. וְטַלִּית שֶׁל פִּשְׁתָּן שֶׁעֲשָׂה לוֹ בֶּגֶד מֵעוֹר אוֹ קִנָּבּוֹס דְּמַשְׁלִין בּוֹ צִיצִית צֶמֶר וְנִקְרַע בְּתוֹךְ שָׁלֹשׁ, מֻתָּר לְתָקְנוֹ בְּקִנָּבּוֹס,** דְּהֶכֵּל יוֹדְעִין דְּאֵין פּוֹטֵר זֶה לְהַטַּלִּית שֶׁל פִּשְׁתָּן [פְּרֵי מְגַדִּים (א״א סק״ו) עַיֵּן שָׁם עוֹד]:

* **כָּשֵׁר.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יד) **שֶׁכָּתְבָתִי דְּיֵשׁ מְחַמִּירִין לְעִנְיַן צִיצִית הַיְשָׁנִים,** הוּא דַּעַת הַט״ז (סק״ד) שֶׁמַּחְמִיר כְּשִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת (מ: ד״ה שמא). וְדַע, **דִּלְרִידְהוּ אִם נִפְסְקָה רְצוּעָה מִן הַבֶּגֶד, כָּל שֶׁלֹּא נִשְׁתַּיֵּר שֶׁלֹּשׁ אֲצְבָעוֹת בְּקָצֵהוּ בְּאָרְכּוֹ הַבֶּגֶד הֲרֵי כְּאִלּוּ נִפְסַק לְגַמְרֵי, וּמִיפְסְלִי הַצִּיצִית הַיְשָׁנִים וְצָרִיךְ לְהַטִּילָן מֵחָדָשׁ אַחַר הַתְּפִירָה:**

ה * **וְאִם נִקְרַע וְנִשְׁתַּיֵּר וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אִם הַקָּרַע הָיָה קֹדֶם הַהַשְׁחָלָה, וְאִם כֵּן מֻכְרָח הוּא לְתָפְרוֹ מִקֹּדֶם כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה שִׁעוּר קֶשֶׁר אֲגוּדָל בִּשְׁעַת הַשְׁחָלַת הַצִּיצִית, וְנִצְטָרֵךְ לִידַע דִּינֵי הַתְּפִירָה, וְעַל זֶה מְסַיֵּם אִם הוּא שֶׁל צֶמֶר וְכוּ׳. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֶׁקָּדַם הַשְׁחָלַת צִיצִית לְקָרַע אֵינוֹ מְצַיֵּר דִּינֵי הַתְּפִירָה, דְּשָׁם אֵינוֹ מֻכְרָח לִתְפֹּר. וְהָאי לִשּׁוֹן וְתָפְרוֹ הוּא לְאוֹ דַּוְקָא, דְּהָא עָסִיק עַתָּה בְּדִינֵי הַתְּפִירָה אֵיךְ לַעֲשׂוֹת, כְּדִמְסַיֵּם אַחַר כָּךְ לֹא יִתְפֹּר לְדַעַת רַשַּׁ״י. וְאִפְשָׁר דְּהָכִי קָאָמַר, אִם הוּא שֶׁל צֶמֶר לֹא עָבַר שׁוּם אִסּוּר אֲפִלּוּ לְדַעַת רַשַּׁ״י, וְאִם הוּא שֶׁל שְׁאָר מִינִים עָבַר אִסּוּר לְדַעַת רַשַּׁ״י. וְלֹא רָצָה לוֹמַר שֶׁהוּא פְּסוּל מִשּׁוּם דְּלֹא פְּסִקָא לֵיהּ בָּזֶה,

(כא) **וְנִקְרַע וְכוּ׳.** הוּא הַדִּין (כב) אִם לְכַתְּחִלָּה בְּעֵת עֲשִׂיַּת הַבֶּגֶד תָּפַר חֲתִיכַת בֶּגֶד פָּחוֹת מִשָּׁלֹשׁ לִשְׁפַת הַבֶּגֶד תַּחַת הַן בְּאָרְכּוֹ הַן בְּרָחְבּוֹ, וְהִשִּׁיל בָּהּ צִיצִית בַּחֲתִיכָה זוֹ, פְּסוּלָה לְדִידָהּ, דְּהָוֵי כְּמַאן דְּפָסִיק אַף שֶׁתָּפְרוֹ לְהַבֶּגֶד, וְאִם יַשִּׁיל צִיצִית לְמַעְלָה מֵאוֹתָהּ חֲתִיכָה הַתְּפוּרָה יִהְיוּ הַצִּיצִית רְחוֹקִים מִקְצֵה הַבֶּגֶד יוֹתֵר מִשָּׁלֹשׁ אֲצְבָעוֹת וּפְסוּל, עַל כֵּן יִרְאֶה אִז לִתְפֹּר תַּחַת הַחֲתִיכַת בֶּגֶד שֶׁל שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ. וְעַיֵּן לְקַמִּיהּ בְּסָעִיף קָטָן ט״ז: (יג) **וְאִי עָבַד וְכוּ׳.** רוֹצֶה לוֹמַר אֲפִלּוּ עָשָׂה צִיצִית חֲדָשִׁים בַּחֲתִיכַת הַבֶּגֶד הַהוּא אַחַר שֶׁתָּפְרוֹ לְהַטַּלִּית, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא פָּטַר לְהַטַּלִּית, דְּתִפְירָה לֹא חָשִׁיב חִבּוּר בָּזֶה וּכְמַאן דְּפָסִיק עַדַיִן חָשִׁיב אִם מִתְּחִלָּה נִקְרַע הַבֶּגֶד לְגַמְרֵי מִן הַבֶּגֶד: (יד) **כָּל שֶׁהוּא כָּשֵׁר.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר מַחְמִירִין בָּזֶה, וּכְמַאן דְּפָסִיק עַדַיִן חָשִׁיב אִם מִתְּחִלָּה נִקְרַע הַבֶּגֶד לְגַמְרֵי מִן הַבֶּגֶד: (טו) ז וְיֵשׁ מַחְמִירִין בָּזֶה, וְסִבִירָא לְהוּ דְּמִפְּסִלִּי הַיְשָׁנִים וְצָרִיךְ לְהַטִּילָם מֵחָדָשׁ אַחַר הַתְּפִירָה. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (טו) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דִּלְרַב עַמְרָם וְכוּ׳.** סְבִירָא לְהוּ (מ) דְּתִפְירָה חָשִׁיב חִבּוּר, וְלֹא מִפְסַל אֶלָּא צִיצִית שֶׁהָיוּ בּוֹ בְּעֵת שֶׁתָּפְרוֹ, מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי. וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ד) ח דְּחוֹלֵק עַל הַשְּׁלְחָן עָרוּךְ וְכָתַב דְּכָלֵי עַלְמָא מוֹדִים דְּאִם לְאַחַר שֶׁתָּפְרוֹ הִטִּיל בּוֹ צִיצִיּוֹת, כָּשֵׁר (ס״ג) וְשִׁיּוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ה) וְהַגְּרָ״א, וְכֵן הִסְכִּים בְּאֵרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ד). אֲבָל מִכָּל מָקוֹם, לָצֵאת יְדֵי דַּעֲה הָרִאשׁוֹנָה (כמ) יִתְפֹּר תַּחַת הַכָּנָף מַטְלִית שֵׁשׁ בּוֹ שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ: (טז) **יֵצֵא אֶת כֻּלָּם.** עַל כֵּן (כט) נוֹהֲגִין לִתְפֹּר בְּכָל כָּנָף מֵהַטַּלִּית חֲתִיכָה שֶׁל בֶּגֶד שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ, מִשּׁוּם דִּכְבָמָה מְצוּי שֶׁאֲפִלּוּ הֵם חֲדָשִׁים יֵשׁ בָּהֶם תְּפִירָה תּוֹךְ שָׁלֹשׁ וְיֵשׁ פְּסוּל לְדַעַת רַב עַמְרָם לְפִי דַּעַת הָרִאשׁוֹנָה, וְכֵנ״ל בְּסָעִיף קָטָן י״ב: (יז) **הֵיכָא דְּאָפְשָׁר.** וְהֵיכָא דְּלֹא אָפְשָׁר נָקְטִינַן (ל) דִּסְבָרַת רַב עַמְרָם עִקָּר, וְגַם (לא) דְּתִפְירָה חָשִׁיב חִבּוּר: ה (יח) **מְנֻקָּב.** מִירֵי (לב) בְּשֶׁלֹּא תָּפְרוֹ, וְקָא מַשְׁמַע לַן אַף עַל גַּב דְּלֹא נִשְׁתַּיֵּר מִלֹּא קֶשֶׁר אֲגוּדָל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב לְעֵיל סִימָן י״א סָעִיף י׳ דְּלֹא בָּעֵינַן שִׁעוּר זֶה אֶלָּא בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה. וְאִם (לג) יְרֵאָה לְתִפֹּר הַקָּרַע, אִז אִם הַבֶּגֶד שֶׁל צֶמֶר יִתְפֹּרֶנּוּ בְּחוּטֵי שְׁאָר מִינִים, וְאֵין צָרִיךְ לְהַתִּיר אֶת הַצִּיצִית מֵהַכָּנָף וְלַחֲזֹר לְתָלוֹתָהּ שֵׁנִית אַחַר שֶׁתָּפַר, כֵּיוָן דְּלֹא נִפְסַל הַכָּנָף. וְאִם הַבֶּגֶד הוּא שֶׁל שְׁאָר מִינִים אָסוּר לְתָפְרוֹ בְּחוּטֵי שֶׁל מִין הַבֶּגֶד לְדַעַת רַשַּׁ״י, דְּשָׁמָא יִשְׁיַּר בַּחוּטִין לְשֵׁם צִיצִית, וְאַף דְּיֵשׁ שָׁם צִיצִית לֹא פְּלוּג בָּזֶה, אֶלָּא יִקַּח

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מִבֶּגֶד אַחֵר וְלַעֲשׂוֹת צִיצִית חֲדָשִׁים עַל הַכְּנָפוֹת הַחֲדָשִׁים. וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת מִן הַחֲצִי טַלִּית שָׁלֵם, דְּהַיְנוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה שְׁתֵּי צִיצִית עַל הַכְּנָפוֹת הַמְחֻדָּשִׁים. וְאִם יִרְצֶה לְחַבֵּר הַחֲלָקִים שֶׁנִּתְחַלְּקוּ אֶחָד לַחֲבֵרוֹ, (יט) יֵשׁ אוֹמְרִים מִתְּחִלָּה לְהַתִּיר הַצִּיצִית מִן חֵלֶק אֶחָד וְאַחַר כָּךְ יִתְפָּרֶנּוּ, וְאַחַר שֶׁיִּתְפָּרֶנּוּ יַטִּיל בּוֹ צִיצִית, דְּאִם לֹא יַתִּיר הָוֵי בִּכְלַל תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי. א] אֲבָל (כ) רֹב הָאַחֲרוֹנִים מְקִלִּין וְסוֹבְרִים דְּזֶה לֹא הָוֵי בִּכְלַל תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי. (כא) וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה: ד (י) **תּוֹךְ שָׁלֹשׁ אֲצְבָעוֹת.** ב] אֲבָל (כב) לְמַעְלָה מִשָּׁלֹשׁ אֲצְבָעוֹת יָכוֹל לְתָפְרוֹ לְכַלֵּי עַלְמָא, דְּלִפְרוּשׁ רַשַּׁ״י הַלֹּא שָׁם אֵין מְקוֹם צִיצִית כַּנַּ״ל סִימָן י״א (ס״ט) וְאֵין לָחוּשׁ שֶׁיִּקָּחֲנוּ לְצִיצִית, וּלְפָרוּשׁ רַב עַמְרָם גָּאוֹן אִית בֵּיהּ תּוֹרַת בֶּגֶד. וַאֲפִלּוּ (כג) אִם הַכָּנָף הַהוּא נִקְרַע לְגַמְרֵי מִן הַבֶּגֶד עִם צִיצִיּוֹתָיו, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר לְחַבֵּר הַכָּנָף, וְהַצִּיצִית כָּשֵׁר. וְהַשַּׁ״ז (סק״ג) פָּלִיג, וּפוֹסֵק דְּצָרִיךְ לְהַתִּיר הַצִּיצִית מִן הַכָּנָף הַזֶּה וּלְהַטִּילוֹ מֵחָדָשׁ אַחַר הַתְּפִירָה. וְיֵשׁ לְהַחְמִיר, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן ז׳: (יא) **בְּחוּטֵי צֶמֶר.** אֲבָל מִשְּׁאָר מִינִים, וְהַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁשְּׁאָר מִינִים אֵין פּוֹטְרִין [בְּצֶמֶר], אִם כֵּן לֹא יָבֹא לְצָרֵף אוֹתוֹ הַחוּט. וְהוּא הַדִּין (כד) דְּיֵשׁ לְהָקֵל גַּם בְּשְׁאָר מִינִים, אִם תּוֹפְרוֹ בְּמִין אַחֵר: (יב) **מִשּׁוּם דְּנִקְרַע וְכוּ׳.** הוּא הַדִּין (כה) אִם לְכַתְּחִלָּה בְּעֵת עֲשִׂיַּת הַבֶּגֶד תָּפַר חֲתִיכַת בֶּגֶד פָּחוֹת מִשָּׁלֹשׁ לִשְׁפַת הַבֶּגֶד תַּחַת הַן בְּאָרְכּוֹ הַן בְּרָחְבּוֹ, וְהִשִּׁיל בָּהּ צִיצִית בַּחֲתִיכָה זוֹ, פְּסוּלָה לְדִידָהּ, דְּהָוֵי כְּמַאן דְּפָסִיק אַף שֶׁתָּפְרוֹ לְהַבֶּגֶד, וְאִם יַשִּׁיל צִיצִית לְמַעְלָה מֵאוֹתָהּ חֲתִיכָה הַתְּפוּרָה יִהְיוּ הַצִּיצִית רְחוֹקִים מִקְצֵה הַבֶּגֶד יוֹתֵר מִשָּׁלֹשׁ אֲצְבָעוֹת וּפְסוּל, עַל כֵּן יִרְאֶה אִז לִתְפֹּר תַּחַת הַכָּנָף חֲתִיכַת בֶּגֶד שֶׁל שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ. וְעַיֵּן לְקַמִּיהּ בְּסָעִיף קָטָן ט״ז: (יג) **וְאִי עָבַד וְכוּ׳.** רוֹצֶה לוֹמַר אֲפִלּוּ עָשָׂה צִיצִית חֲדָשִׁים בַּחֲתִיכַת הַכָּנָף הַהוּא אַחַר שֶׁתָּפְרוֹ לְהַטַּלִּית, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא פָּטַר לְהַטַּלִּית, דְּתִפְירָה לֹא חָשִׁיב חִבּוּר בָּזֶה וּכְמַאן דְּפָסִיק עַדַיִן חָשִׁיב אִם מִתְּחִלָּה נִקְרַע הַבֶּגֶד לְגַמְרֵי מִן הַבֶּגֶד: (יד) **כָּל שֶׁהוּא כָּשֵׁר.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר מַחְמִירִין בָּזֶה, וּכְמַאן דְּפָסִיק עַדַיִן חָשִׁיב אִם מִתְּחִלָּה נִקְרַע הַבֶּגֶד לְגַמְרֵי מִן הַבֶּגֶד: (טו) ז וְיֵשׁ מַחְמִירִין בָּזֶה, וְסִבִירָא לְהוּ דְּמִפְּסִלִּי הַיְשָׁנִים וְצָרִיךְ לְהַטִּילָם מֵחָדָשׁ אַחַר הַתְּפִירָה. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (טו) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דִּלְרַב עַמְרָם וְכוּ׳.** סְבִירָא לְהוּ (מ) דְּתִפְירָה חָשִׁיב חִבּוּר, וְלֹא מִפְסַל אֶלָּא צִיצִית שֶׁהָיוּ בּוֹ בְּעֵת שֶׁתָּפְרוֹ, מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעֲשׂוּי. וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ד) ח דְּחוֹלֵק עַל הַשְּׁלְחָן עָרוּךְ וְכָתַב דְּכָלֵי עַלְמָא מוֹדִים דְּאִם לְאַחַר שֶׁתָּפְרוֹ הִטִּיל בּוֹ צִיצִיּוֹת, כָּשֵׁר (ס״ג) וְשִׁיּוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ה) וְהַגְּרָ״א, וְכֵן הִסְכִּים בְּאֵרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ד). אֲבָל מִכָּל מָקוֹם, לָצֵאת יְדֵי דַּעֲה הָרִאשׁוֹנָה (כמ) יִתְפֹּר תַּחַת הַכָּנָף מַטְלִית שֵׁשׁ בּוֹ שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ: (טז) **יֵצֵא אֶת כֻּלָּם.** עַל כֵּן (כט) נוֹהֲגִין לִתְפֹּר בְּכָל כָּנָף מֵהַטַּלִּית חֲתִיכָה שֶׁל בֶּגֶד שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ, מִשּׁוּם דִּכְבָמָה מְצוּי שֶׁאֲפִלּוּ הֵם חֲדָשִׁים יֵשׁ בָּהֶם תְּפִירָה תּוֹךְ שָׁלֹשׁ וְיֵשׁ פְּסוּל לְדַעַת רַב עַמְרָם לְפִי דַּעֲה הָרִאשׁוֹנָה, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן י״ב: (יז) **הֵיכָא דְּאָפְשָׁר.** וְהֵיכָא דְּלֹא אָפְשָׁר נָקְטִינַן (ל) דִּסְבָרַת רַב עַמְרָם עִקָּר, וְגַם (לא) דְּתִפְירָה חָשִׁיב חִבּוּר: ה (יח) **מְנֻקָּב.** מִירֵי (לב) בְּשֶׁלֹּא תָּפְרוֹ, וְקָא מַשְׁמַע לַן אַף עַל גַּב דְּלֹא נִשְׁתַּיֵּר מִלֹּא קֶשֶׁר אֲגוּדָל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב לְעֵיל סִימָן י״א סָעִיף י׳ דְּלֹא בָּעֵינַן שִׁעוּר זֶה אֶלָּא בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה. וְאִם (לג) יְרֵאָה לְתִפֹּר הַקָּרַע, אִז אִם הַבֶּגֶד שֶׁל צֶמֶר יִתְפֹּרֶנּוּ בְּחוּטֵי שְׁאָר מִינִים, וְאֵין צָרִיךְ לְהַתִּיר אֶת הַצִּיצִית מֵהַכָּנָף וְלַחֲזֹר לְתָלוֹתָהּ שֵׁנִית אַחַר שֶׁתָּפַר, כֵּיוָן דְּלֹא נִפְסַל הַכָּנָף. וְאִם הַבֶּגֶד הוּא שֶׁל שְׁאָר מִינִים אָסוּר לְתָפְרוֹ בְּחוּטֵי שֶׁל מִין הַבֶּגֶד לְדַעַת רַשַּׁ״י, דְּשָׁמָא יִשְׁיַּר בַּחוּטִין לְשֵׁם צִיצִית, וְאַף דְּיֵשׁ שָׁם צִיצִית לֹא פְּלוּג בָּזֶה, אֶלָּא יִקַּח

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) ט״ז (סק״ג) וְדַרְכָּךְ מַשֶּׁה (שם): (כ) דַּרְכֵי מֹשֶׁה (הארוך ד״ה ולחפרו) וּמָגֵן אַבְרָהָם גּוּפָא וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ג׳: (מא) אֵרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ד): (מב) בְּסָעִיף קָטָן ג׳ וְחָמֵד מֹשֶׁה (סק״ו) וּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ד) וְשַׁלְחָן שְׁלֹמֹה (ס״ב) וּמִצְּאֹר (סק״ד): (מג) מְרַדְכָּי (סק״ד) וְנָהַר שָׁלוֹם (סק״א) וְאַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ג): (מד) ד״ה וְאַחֲרוֹנִים: (מה) בֵּית יוֹסֵף (שם): ד (מו) גְּמָרָא (מא.) וּבֵית יוֹסֵף (ד״ה נקרעה): (מז) מוּכָח כֵּן מִשְּׁלְחָן עָרוּךְ (ד״ה נקרעה): (מח) ט״ז (סק״ג) וְדַרְכֵי מֹשֶׁה (הארוך ד״ה ולחפרו) וּמָגֵן אַבְרָהָם (שם): (מט) אֵרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ד): (נ) בֵּית יוֹסֵף (שם): ד (נא) גְּמָרָא (מא.) וּבֵית יוֹסֵף (ד״ה נקרעה): (נב) מוּכָח כֵּן מִשְּׁלְחָן עָרוּךְ (ד״ה נקרעה): (נג) ד״ה וְאַחֲרוֹנִים: (נד) אֲחֲרוֹנִים: ה (נה) הַגְּרָ״א: (נו) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם ס״ג):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֶרֶב: א] וכן פסק בשו״ע הרב (ס״ח), וביאר דכיון שהציצית נשארו תלוין בחתיכת בגד שיש בו שיעור טלית עדיין שם ציצית כשרים עליהם אלא שנתפרדו הציצית זו מזו, ואין ההפרדה הזו פוסלתן, שהרי כל הציצית שבעולם מטילין אותן בבגד זו אחר זו. **ב]** ובסידור הרב כתב שיתפור הכנף בחוטי משי. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״א) כתב שנכון להחמיר כשיטה זו היכא דאפשר, אבל אם אי אפשר בענין אחר, כגון שנפסק אחד מהחוטין ונשתייר כדי עניבה, שאע״פ שהיא כשרה, מכל מקום אי אפשר להתירה מן הבגד ולחזור ולהטילה, וציצית אחרים אינן מצויין כלל, יש לסמוך להקל דסגי בחיבור כל שהוא. **ד]** ובשו״ע הרב (ס״ב) כתב כדברי השו״ע להחמיר במקום שאפשר.

עון והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah